

Afgørelser – Reg. nr.: 05961.00

Fredningen vedrører: Løgumgårde Hede

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 09-10-1978

Fredningsnævnet 03-10-1975, 20-12-1978

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

1112 II SØ
indført EH

9/10-1978

År 1978, den 9. oktober, afsagde overfredningsnævnet
følgende

kendelse

i sag nr. 2288/75 om fredning af arealer ved Løgumgårde i Løgumkloster
kommune:

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige frednings-
kreds afsagde den 30. oktober 1975 kendelse om fredning af et ca. 26 ha
stort areal ved Løgumgårde i Løgumkloster kommune.

Fredningssagen er rejst af fredningsplanudvalget for Sønder-
jyllands amt efter kommunens anmodning, og fredningen tilsigter at be-
vare nogle lyngklædte arealer og muliggøre lyngarealets udvidelse gen-
nem dertil egnede plejeforanstaltninger.

Arealerne, der er omfattet af fredningsnævnets kendelse,
tilhører 7 ejere. En af ejerne har frafaldet erstatning, og de 6 øvrige
ejere fik af fredningsnævnet tilkendt erstatning med ialt 16.300 kr.

Fredningsnævnets kendelse er indbragt for overfredningsnæv-
net af 3 ejere med påstand om ophævelse af kendelsen eller forhøjelse
af erstatningen.

Efter besigtigelse af arealet og møde med ejerne og interes-

serede myndigheder m.v. har overfredningsnævnet besluttet at stadfæste fredningsnævnets kendelse med enkelte ændringer af fredningsbestemmelserne. Beslutningen herom er truffet med 6 stemmer mod 1. Mindretallet har fundet, at fredningsnævnets kendelse burde ophæves.

Med de besluttede ændringer er fredningsbestemmelserne herefter:

1. Der må ikke placeres bygninger, skure, campingvogne, telte, master og lignende på det fredede areal.
2. Arealerne må ikke tilplantes eller opdyrkes, se dog punkt 3 og 4.
3. Eksisterende nåletræsbevoksninger på arealet skal være af-drevet senest om 40 år. Denne bestemmelse er således ikke til hin-der for, at der i den på matr.nr. 382 eksisterende granplantage (ca. 0,6 ha) fældes og genplantes nåletræer inden for det nævnte åremål. Det på matr.nr. 205 beliggende skovstykke (ca. 2,12 ha) må endvi-dere fortsat benyttes til almindelig skovdrift.
4. Eksisterende landbrugsarealer må ikke tilføres kunstgødning eller kalk, men skal henligge som græsningsjorder med en forven-tet indvandring af lyng for øje. Dog må græsningsarealerne på matr.nr. 15 (ca. 2,95 ha), matr.nr. 205 (ca. 2,5 ha) og matr.nr. 382 (ca. 0,55 ha) fortsat benyttes som græsningsjord og i det hertil fornødne omfang tilføres kalk og kunstgødning, ligesom det er tilladt i forbindelse med en omlægning af disse græsarealer at anvende dem til korn eller lignende i indtil 2 år.
5. Der må ikke foretages ændringer i terrænet.
6. Fredningen er ikke til hinder for, at der etableres et 15 m bredt brandbælte langs sydskellet for matr.nr. 289.
7. Der tillægges fredningsplanudvalget ret til efter forudgående meddelelse til ejerne og uden udgift for dem
 - a) at foretage de plejeforanstaltninger, der er nødvendige for en be-varelse af lyngen, som f. eks. afgræsning, slåning, afbrænding, ryd-ning af selvsået opvækst, samt
 - b) at fjerne fra landevejens østside 50 m af det levende hegn i østlig retning i skellet mellem matr.nr. 205 og matr.nr. 302, således at der gives oversigt til lyngarealerne.
8. Det skal være tilladt ejerne at opsætte bistader på et af fred-ningsnævnet godkendt sted.

9. Fredningsnævnet kan fastsætte nærmere regler for ophold og færdsel på de fredede arealer.

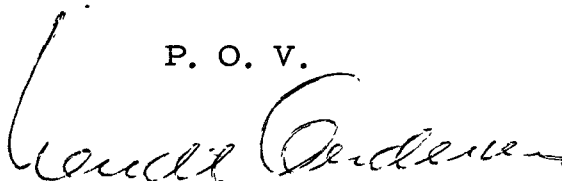
Overfredningsnævnet har fundet, at fredningen bør medføre noget større erstatninger end tilkendt af fredningsnævnet. Efter at tak-sationskommissionen vedrørende naturfredning i kendelse af 14. april 1977 har fastsat erstatningerne til de 3 ankende ejere i overensstemmel-se med overfredningsnævnets erstatningstilbud, udgør den samlede er-statning 24.660 kr.

Erstatningerne er udbetalt.

Herefter bestemmes:

Den af fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds afsagte kendelse af 30. november 1975 om fredning af arealer ved Løgumgårde stadfæstes med de af foranstående følgende ændringer og således, at kendelsen hviler på følgende ejendomme af Løgumgårde, Nørre Løgum sogn: Matr.nr. 34, 289, 365 og 382 samt dele af matr.nr. 5, 6, 15, 205 og 302 som vist på kendelseskortet.

P. O. V.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

FREDNINGSNÆVNET>

30/10-75

År 1975 den 30.oktober blev i

J. nr. 41/75

Fredning af lyngarealer ved

Løgumgårde, Løgumkloster kommune

afsagt sålydende

k e n d e l s e:

I skrivelse af 1. april 1975 har Fredningsplanudvalget for Sønderjyllands amt begæret fredningssag rejst for et ca. 25,7 ha stort, delvis lyngklædt areal, omfattende

matr. nr. eller del af matr. nr. 5,6,15,34 og 365, 205,289 og 302, 382 samt 350 Løgumgårde, Nørre Løgum sogn, beliggende i Løgumkloster kommune.

Fredningsplanudvalget, der har rejst sagen efter opfordring af Løgumkloster kommune, har anført, at formålet med fredningen er at bevare arealerne lyngklædte og at foretage plejeforanstaltninger navnlig med henblik på lyngens bevaring og lyngarealets udvidelse. Arealerne er placeret på begge sider af hovedvej nr. 322 Kolding-Tønder, umiddelbart syd for Løgumgårde. Arealet er i forvejen i sin helhed omfattet af naturfredningslovens § 47, stk. 1, pkt. 1 og 2 om vej- og skovbyggelinier. Offentligheden har adgang til de udyrkede arealer i henhold til naturfredningslovens § 55 og § 56.

Der er i sagen oprindelig nedlagt følgende fredningspåstand:

1. Der må ikke placeres bygninger, skure, campingvogne, telte, master og lignende på det fredede areal.
2. Arealerne må ikke tilplantes eller opdyrkes.
3. Eksisterende nåletræsbevoksninger på arealet afdrives ved normal omdriftsalder, dog senest om 25 år og må ikke forynges.
4. Eksisterende landbrugsarealer må ikke tilføres kunstgødning eller

kalk, men skal henligge som græsningsjorder med en forventet indvandring af lyng for øje.

5. Der må ikke foretages ændringer i terrænet.

6. Det skal være de påtaleberettigede tilladt, uden udgift for lods-ejerne, at foretage de til bevarelsen af lyngen nødvendige plejeforanstaltninger, som f.eks. afgræsning, slåning, afbrænding samt rydning af selvsået opvækst.

7. Det skal være tilladt at opsætte bistader på et af de påtaleberettigede godkendt sted.

8. De påtaleberettigede fastsætter nærmere regler for ophold og færdsel på de fredede arealer.

9. Påtaleberettigede er naturfredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds, Løgumkloster kommune og Fredningsplanudvalget for Sønderjyllands amt hver for sig.

Fredningspåstanden vedrører følgende arealer:

ca. 3 ha af matr. nr. 5 tilhørende Christine og Ludolf E. Johansen, Højbo, Løgumgårde.

ca. 2,25 ha af matr. nr. 6, tilhørende Niels C. Martensen, Løgumgårde.

ca. 2,95 ha af matr. nr. 15 tilhørende Therkild Ehmsen, Ulstrup, Løgumkloster.

ca. 1,56 ha tilhørende Løgumkloster kommune, matr. nr. 34 og 365.

ca. 4,62 ha af matr. nr. 205 tilhørende Christian Hansen, Koldkåd, Løgumkloster.

ca. 9,84 ha af matr. nr. 302 og hele matr. nr. 289, tilhørende Landbrugsministeriet.

ca. 1,35 ha tilhørende Johannes Tjørnelund, Storegade, Løgumgårde, matr. nr. 382.

Ca. 0,15 ha af matr. nr. 350 tilhørende A/S Plantningsselskabet Sønderjylland, Skærbæk.

Sagens rejsning har været bekendtgjort i Statstidende den 5. april 1975, samt i lokale aviser.

Fredningsnævnet har efter indkaldelse holdt møde den 22. august

1975, hvor bl.a. samtlige lodsejere bortset fra Niels C. Martensen var mødt eller repræsenteret.

Lodsejerne Løgumkloster kommune og Landbrugsministeriet erklærede sig indforstået med fredningen, medens de øvrige lodsejere i det store og hele fandt fredningen overflødig. I tilfælde af fredning har de fremsat krav om en erstatning på fra 8.000 kr. til 10.000 kr. pr. ha., dog har Løgumkloster kommune frafaldet erstatning.

Under sagens behandling har fredningsplanudvalget erklæret sig indforstået med, at matr. nr. 350 udgår af fredningen, samt at aremålet i påstandens punkt 3 forlænges til 40 år. Endvidere har fredningsplanudvalget erklæret sig indforstået med, at skoven, ca. 2,12 ha på matr. nr. 205 fortsat kan benyttes til almindelig skovdrift, samt at markerne, ca. 2,5 på matr. nr. 205 og ca. 2,95 ha på matr. nr. 15 fortsat kan benyttes som græsningsarealer med ret til kalkning og gødsning i det omfang en græsning gør dette nødvendigt.

Fredningsnævnet finder, at det omhandlede areal, bla. på grund af sin landskabelige værdi bør fredes.

Idet arealet er beliggende i sin helhed indenfor vej- og skovbyggelinien, samt da den ændrede fredningspåstand giver ejerne - bortset fra Johannes Tjørnelund - mulighed for at anvende deres arealer på samme måde, at de nu henligger, findes erstatningen for servitutpålæg om fredning at burde ansættes til 600 kr. pr. ha. Til Johannes Tjørnelund som ejer af matr. nr. 382, hvor fredningen foruden ca. 0,8 ha skov og hede omfatter ca. 0,55 ha markjord, der fremtidig skal springe i lyng, fastsættes erstatningen undet eet til 2500 kr.

Erstatningen, der er rundet op til hele hundrede kroner, udredes af statskassen med 3/4 og af Sønderjyllands Amtsfond med 1/4 og vil være at udbetale til ejerne, idet panthavernes sikkerhed ikke skønnes forringet. Erstatningen forrentes med en årlig rente på 1% over Nationalbankens diskonto pr. dato for kendelsens afsigelse og fra denne dato indtil betaling sker.

T h i b e s t e m m e s :

Følgende ejendomme eller del heraf, nemlig matr. nr. 5, 6, 15, 34, 365, 205, 289, 302 og 382 Løgumgårde ejerlav, Nørre Løgum sogn, af areal ca. 25,7 ha som indtegnet på vedhæftede kort, undergives følgende fredningsbestemmelser:

1. Der må ikke placeres bygninger, skure, campingvogne, telte, master og lignende på det fredede areal.
2. Arealerne må ikke tilplantes eller opdyrkes.
3. Eksisterende nåletræbevoksninger på arealet afdrives ved normal omdriftsalder, dog senest om 40 år og må ikke forynges. Dog må det på matr. nr. 205 beliggende skovstykke af areal ca. 2,12 fortsat benyttes til almindelig skovdrift.
4. Eksisterende landbrugsarealer må ikke tilføres kunstgødning eller kalk, men skal henligge som græsningsjorder med en forventet indvandring af lyng for øje. Dog må græsningsarealerne på matr. nr. 15 (ca. 2,95 ha) og på matr. nr. 205 (ca. 2,5 ha) fortsat benyttes som græsningsjord, og i det hertil fornødne omfang tilføres kalk og kunstgødning.
5. Der må ikke foretages ændringer i terrænet.
6. Det skal være de påtaleberettigede tilladt, uden udgift for lods-ejerne, at foretage de til bevarelsen af lyngen nødvendige plejeforanstaltninger, som f.eks. afgræsning, slåning, afbrænding, rydning af selvsået opvækst, samt for at give oversigt til lyngarealerne at fjerne fra landevejens østside 50 meter af det levende hegn i østlig retning i skellet mellem matr. nr. 205 og matr. nr. 302.
7. Det skal være tilladt at opsætte bistader på et af de påtaleberettigede godkendt sted.
8. De påtaleberettigede fastsætter nærmere regler for ophold og færdsel på de fredede arealer.
9. Påtaleberettigede er Naturfredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds, Løgumkloster kommune og Fredningsplanudvalget for Sønderjyllands amt hver for sig.

Der tillægges ejerne følgende erstatninger, der udredes af statskassen med $\frac{3}{4}$ og af Sønderjyllands amtsfond med $\frac{1}{4}$.

Ejeren af matr. nr. 5 Løgumgårde ejerlav, Nørre Løgum sogn, Christine og Ludolf E. Johannsen, Højbo, Løgumgårde, 1800 kr.

Ejeren af matr. nr. 6 smst., Niels C. Martensen, Løgumgårde, 1400 kr.

Ejeren af matr. nr. 15 smst., Therkild Ehmsen, Ulstrup, Løgumkloster 1800 kr.

Ejeren af matr. nr. 205 smst., Christian Hansen, Koldkåd, Løgumkloster, 2800 kr.

Ejeren af matr. nr. 289 og 302 smst., Landbrugsministeriet, 6000 kr.

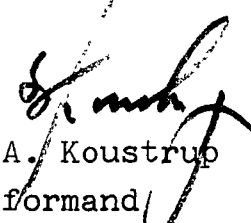
Ejeren af matr. nr. 382 smst., Johannes Tjørnelund, Storegade, Løgumgårde, 2500 kr.

Erstatningerne forrentes fra kendelsens afsigelse til betaling sker med en årlig rente på 1% over Nationalbankens diskonto pr. dato for kendelsens afsigelse.

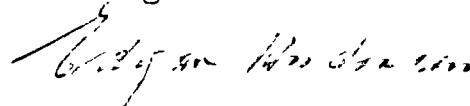
Kendelsen tinglyses som servitut på de pågældende ejendomme med prioritet forud for hæftelser og med ovenstående som påtaleberettigede.

Kendelsen kan inden 4 uger efter modtagelsen indankes for Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22⁴, 1602 København V.

Peter Nissen

S.A. Koustrup
formand

Edgar Andersen.

FREDNINGSNÆVNET>

År 1978 den 20. december blev i

J. nr. 196/78 jfr. 41/75

Udvidelse af fredningsområdet
omkring de allerede fredede
lyngarealer i Løgumgårde,
Løgumkloster kommune,

afsagt sålydende

k e n d e l s e:

Ved Overfredningsnævnets kendelse af 9. oktober 1978 (j. nr. 2283/75), der i det væsentlige stadfæstede fredningsnævnets kendelse af 30. oktober 1975 (j. nr. 41/75), blev et ca. 26 ha stort areal i Løgumgårde i Løgumkloster kommune fredet. Erstatningen fastsættes til 1000 kr. pr. ha.

Ved skrivelse af 10. august 1978 har fredningsplanudvalget for Sønderjyllands Amt begæret det fredede areal udvidet med et ca. 2,03 ha stort lyngklædt areal af matr. nr. 5 Løgumgårde, tilhørende Christine og Ludolf E. Johannsen, Højbo, Løgumgårde, Løgumkloster, det dette areal, der ligger op til det allerede fredede areal, blev glemt under den tidligere fredningssag.

Ejerne har erklæret sig indforstået med fredningen og har accepteret, at erstatningen fastsættes til 1000 kr. pr. ha.

Da arealet er beliggende umiddelbart i tilknytning til de allerede fredede lyngarealer finder nævnet at fredningen bør gennemføres, idet der for arealet skal gælde følgende fredningsbestemmelser:

1. Der må ikke placeres bygninger, skure, campingvogne, telte, master og lignende på det fredede areal.
2. Arealet må ikke tilplantes eller opdyrkes.

3. Der må ikke foretages ændringer i terrænet eller foretages foranstaltninger, der vil kunne ødelægge lyngvegetationen.
4. Der tillægges fredningsplanudvalget ret til efter forudgående meddelelse til ejerne og uden udgift for dem
 - a) at foretage de plejeforanstaltninger, der er nødvendige for en bevarelse af lyngen, som f.eks. afgræsning, slåning, afbrænding, rydning af selvsået opvækst, samt
 - b) at fjerne det nåletræshegn, der er beliggende i arealets sydvest hjørne.
5. Det skal være tilladt ejeren at opsætte bistader på et af fredningsnævnet godkendt sted.
6. Fredningsnævnet kan fastsætte nærmere regler for ophold og færdsel på de fredede arealer.

Herefter

b e s t e m m e s :

Det på vedhæftede kendelseskort med skråvering indtegnede areal, påtegnet juni 1978, af matr. nr. 5 Løgumgårde, Nørre Løgum sogn, af areal ca. 2,03 ha fredes, idet der for arealet skal gælde de foran angivne fredningsbestemmelser.

I erstatning til ejerne Christine og Ludolf E. Johannsen , Højbo, Løgumgårde, Løgumkloster betales 2.030 kr.

Erstatningsbeløbet forrentes med 1% over Nationalbankens diskonto på datoen for kendelsens afsigelse.

Erstatningsbeløbet udredes af statskassen med 3/4 og af Sønderjyllands Amtsfond med 1/4.

Jessen-Hansen

S.A.: Kåustrup
formand.

Edgar Andersen

/1a.

UDSKRIFTENS RIGTIGHED BEKRÆFTES,

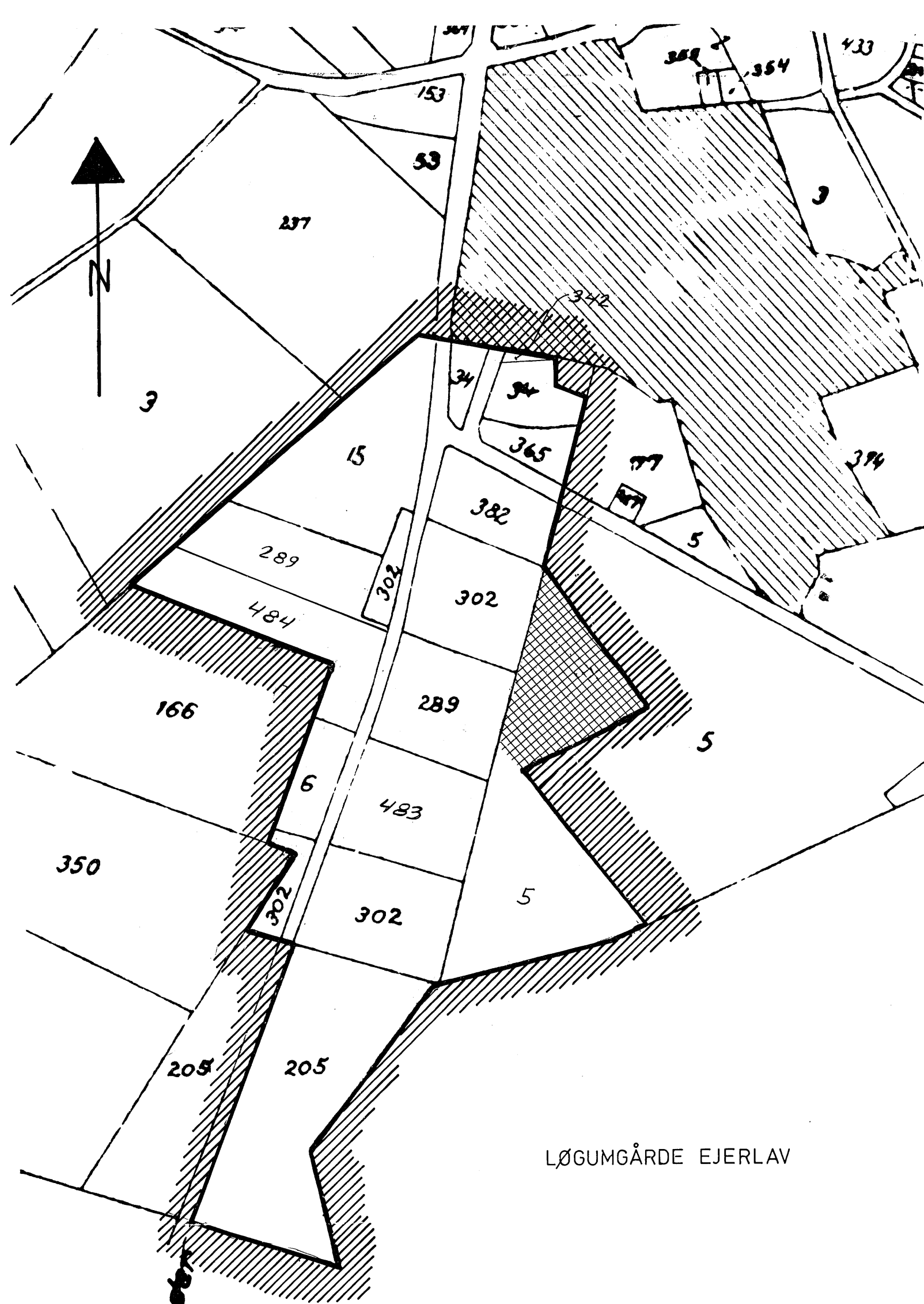
Naturfredningsrådet for Sønderjyllands
amts sydlige frednings-

, den 21. december 1978.

S.A.: Kåustrup

KORT>

af/dato Fredningsstyrelsen
15-8-1978

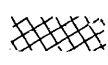

LØGUMGÅRDE EJERLAV

FREDNING AF AREALER VED LØGUMGÅRDE

FREDNINGSGRÆNSE

UDVIDELSE AF FREDNINGEN

HELE OMRÅDET, DER ØNSKES FREDET, ER OMFATTET AF
VEJ- OG SKOVBYGGELINIER I H.T. NATURFREDNINGSLOVEN

MÅL 1: 5.000

2. JAN. 1975

FREDNINGSPPLANUDVALGET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Amtshuset, 6200 Åbenrå

UDVIDELSE PÅTEGNET JUNI 1978

RETTET 24.10 1975

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 05961.00

Dispensationer i perioden: 09-07-1982 - 24-01-1983

2. juli 1982

Den 9. juli 1982 afholdt nævnet møde i Løgumkloster med formanden, dommer S.A. Koustrup, og suppleanten for det lokale medlem, gårdejer Hans Ravn, Frederiksgaard, Løgumkloster, hvor da foretoges:

J.nr. 107/82

Opgravning af et mindre vådområde på matr.nr. 495 tidl. matr.nr. 5 Løgumgårde indenfor det fredede lyngareal ved Løgumgårde i Løgumkloster kommune.

- Fredningssag -

Der fremlagdes skrivelse af 2. juni 1982 med bilag fra amtsrådet, j.nr. 540-90-15-74.

For amtsrådets fredningsafdeling mødte Aksel Voigt.

For Løgumkloster kommune mødte formanden for ejendomsudvalget Niels Tåstensen.

For Danmarks Naturfredningsforening mødte adjunkt Susanne Østerlund.

I stedet for det lokale medlem af nævnet, borgmester Jessen Hansen, der havde meldt afbud, mødte suppleanten, gårdejer Hans Ravn.

Ejeren af arealet Ludolf Johannsen var mødt sammen med Hans Henrik Lorenzen.

Der foretoges besigtigelse, hvorunder ejeren påpegede, at der altid havde været et vandhul på stedet, og at der alene var tale om en vis udvidelse af det eksisterende vådområde.

Fra nævnets side blev det påpeget, at terrænændringer i det fredede areal ikke er tilladt uden forud indhentet tilladelse fra fredningsnævnet.

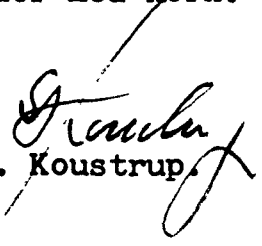
Ejeren beklagede det skete, men ønskede gerne tilladelse til at bibeholde vådområdet.

Der var for så vidt enighed om, at vådområdet, der er af mindre om-

J.NR. 1303/8-40

fang, ikke er til nævneværdig gene for området, samt at det er til gavn for dyrelivet.

Der var herefter i nævnet enighed om at meddele tilladelse til bi-beholdelse af vådområdet på betingelse af, at den opgravede fyld udjævnes og eventuelt opgavet affald fjernes fra arealet, og at de plantede træer og buske fjernes. Der må ikke foretages udsætning eller opdræt i vandhullet, men det tillades af hensyn til vildtplejen, at der i begrænset omfang foretages fodring af ænder med korn.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Amaliegade 13, 1256 København K. af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

Den 24. januar 1983 foretog retsassessor O. Iversen følgende
sag på dommerkontoret:

J.nr. 8/83

Skelforandring mellem matr.nr. 34 og
342 Løgumgårde, Løgumkloster.

Dispensation fra Overfredningsnævns-
kendelse af 9.10.1978 om fredning af
lyngarealer i Løgumgårde.

(O.F.N. j.nr. 2288/75).

Der fremlagdes skrivelse af 12. januar 1983 med bilag fra Sønder-
jyllands amtsråd (j.nr. 540-90-15-74).

Af sagens oplysninger fremgår bl.a.

at ejeren af matr.nr. 342 Løgumgårde, Gunner Lindgaard, ønsker at erhver-
ve ca. 300 m² af matr.nr. 34 Løgumgårde, tilhørende Løgumkloster kom-
mune og fredet ved ovennævnte kendelse, hvis formål har været at be-
vare lyngarealer,

at det nævnte areal, der er en gammel losseplads, i en årrække er blevet
benyttet som have af Gunner Lindgaard for at hindre ukrudtspredning
til egen grund, hvorfor forholdet nu ønskes lovliggjort,

at arealafståelsen ikke kræver zonetilladelse, hvis den kan gennemføres
ved en skelforandring,

at fredningsafdelingen efter besigtigelse indstiller, at den ansøgte til-
ladelse meddeles på betingelse af, at Gunner Lindgaard mellem det fre-
dede areal og det nye skel etablerer en torækket egebeplantning bestå-
ende af vintereg (Queraes petrea), der plantes med 1 m afstand mellem
plante og række.

Idet et enigt fredningsnævn finder, at den ansøgte arealerhvervelse
ikke vil stride mod den gennemførte fredningsformål, meddeles herved i
medfør af naturfredningslovens § 34, jfr. cirkulærskrivelse nr. 239 af
15. december 1978, tilladelse til det ansøgte på den af fredningsafde-

lingen ovenfor anførte betingelse vedrørende egebeplantning.

Det bemærkes, at fredningsservitutten fortsat er gældende på det omhandlede areal, således at dette fortsat ikke kan bebygges, ændres til gårdsplads, benyttes til oplag eller lignende.

O. Iversen

suppl.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Amaliegade 13, 1256 København K. af ansegeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Tlf.: 9968 8800
E-mail: syddjyllandsyd@fredningsnaevn.dk

10. september 2023

FN SJS 26/2023

FN SJS 26/2023: Ansøgning fra Tønder Kommune på vegne af Peter K. Lorenzen om lovliggørende dispensation til at lade omlagt/beplantet hede på ejendommen med matr.nr. 495b, Løgumgårde, Nr. Løgum, henstå i sin nuværende form indenfor fredningen af Løgumgårde Hede.

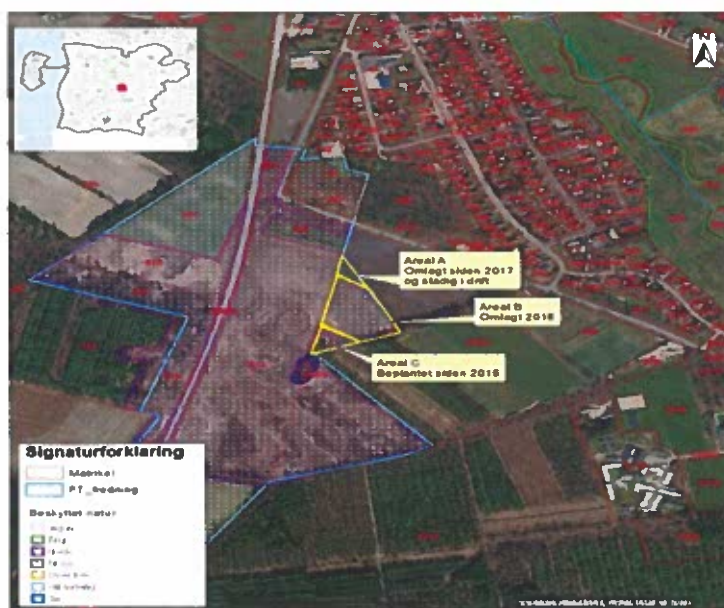
Fredningsnævnet har den 9. maj 2023 modtaget en ansøgning fra Tønder Kommune på vegne af Peter K. Lorenzen om lovliggørende dispensation til at lade tre nærmere angivne omlagte/beplantede arealer på ejendommen med matr.nr. 495b, Løgumgårde, Nr. Løgum, henstå i deres nuværende form indenfor fredningen af Løgumgårde Hede.

Fredningsnævnet har besluttet ikke at meddele lovliggørende dispensation til det ansøgte, jf. afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund

Peter K. Lorenzen har ansøgt om lovliggørende dispensation til at lade tre nærmere angivne omlagte/beplantede arealer på ejendommen med matr.nr. 495b, Løgumgårde, Nr. Løgum, henstå i deres nuværende form indenfor fredningen af Løgumgårde Hede.

De omhandlede arealer (A, B og C) fremgår af oversigtskortet nedenfor.

Tønder Kommune har den 17. februar 2023 udstedt et påbud, hvorefter ansøger er pålagt at genskabe den oprindelige hede igen, jf. nedenstående uddrag fra påbuddet:

”...

Retablering

Det areal, der skal reetableres, er delt op i 3 delområder A, B og C (se bilag 1) og de skal reetableres på forskellige måder.

Areal A: Arealet har været omlagt siden 2017 og er stadig i omdrift. Arealet er fredet og i fredningskendelsen fremgår det, at arealet skal henligge som græsningsjord med forventet lyngindvandring for øje. Man må ikke tilføre kunstgødning eller kalke.

For at nulstille jorden efter omdriften, skal de øverste ca. 20 cm gødnings- og frø-beriget jord skrubes af, og arealet skal henligge urørt, så de naturlige hedeplanter kan genindvandre. Dette skal være gjort senest 1. juni 2023.

Areal A: Luftfoto 2022

Areal B: Arealet er Beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og arealet er fredet. Arealet har jf. luftfoto 2018 været omlagt, og du fortæller at der er isået en græsblendning og at det ikke har været gødet. Det har ligget i græs siden. Vi har i fælleskab besøgt arealet, se bilag 4. Idet at hedeplanterne allerede er ved at genindvandre, er det ikke nødvendigt at afskrabe dette areal for at nulstille det. Arealet skal blot henligge så heden kan reetablere sig. For at holde kulturgræsserne nede og hindre yderligere frøspredning fra disse, skal der tages et årligt høslet i juni/juli, hvor det afklippede materiale fjernes eller det skal afgræsses.

Areal B: 2018

Areal B: 2022

Areal C: Arealet er plantet til i 2014/2015. Alle plantede træer skal fældes og alle stammer og grene skal fjernes fra arealet. Herefter skal arealet henligge, så hedeplanterne kan genindvandre. Træerne skal være fældet senest 1. juni 2023.

De eneste træer der må forblive på arealet, er dem der har indvandret naturligt og som var på arealet inden tilplantningen fandt sted. De er markeret med grøn nedenfor.

Areal C: Luftfoto fra 2013. De markerede træer kan forblive

...”

Tønder Kommune har haft følgende bemærkninger til ansøgningen:

”...

Vi har tidligere meddelt påbud om at forholdet skulle lovliggøres, se bilag.

Vi har meddelt ham, at vi ikke umiddelbart kunne se, at der var de fornødne omstændigheder til stede, der kan begrunde en dispensation, men at han har ret til at søge. Det har han nu gjort.

Areal A: Tønder Kommune mener ikke det er foreneligt med fredningen, blot at henligge arealet, idet det er gødet og indeholder en stor frøbank med uønsket vegetation. Tønder kommune mener fortsat, at jorden, for at reetablere arealet, skal nulstilles, som beskrevet i påbuddet. Arealet er ikke omfattet NBL, kun fredning. Tønder kommune mener derfor ikke der bør gives dispensation til dette.

Areal B: Areal ønskes drevet som anført i påbuddet. Så her er ingen problemstilling.

Areal C: Tønder Kommune mener ikke det er foreneligt med fredningen, at bibeholde de træer, der er plantet i 2015. Tønder kommune agter ikke at meddele dispensation efter naturbeskyttelsesloven til dette, idet det påvirker den naturlige vegetation i negativ retning.

Natura 2000 områder og bilag IV arter

Nærmeste Natura 2000 område er Brede Å, der ligger lidt mere end 600 m mod nordøst. Det vurderes at det ansøgte ikke medfører nogen konsekvenser for dette Natura 2000 område eller nogen andre.

I området omkring det fredede område, er der fundet følgende bilag IV arter: Odder, Markfirben og spidssnudet frø. Odder og spidssnudet frø er primært tilknyttet vådområder og forventes ikke at blive påvirket negativt af beplantningen eller opdyrkningen. Markfirben er primært tilknyttet overdrev og hedearealer. Ved beplantning af et åbent areal med ikkehjemmehørende arter eller opdyrkning af åbent naturareal til korn, mindsker man arealet, der kunne være levested af markfirben. Det kan derfor ikke udelukkes af markfirbenet bliver negativt påvirket, hvis der gives dispensation.

...”

De omhandlede arealer er omfattet af fredningen af Løgumgårde Hede. Formålet med fredningen er at bevare de lyngklædte arealer og muliggøre lyngarealets udvidelse gennem dertil egnede plejeforanstaltninger. Det følger af fredningsbestemmelserne, blandt andet at der ikke må placeres bygninger, skure, campingvogne, telte, master og lignende på det fredede areal, at arealerne ikke må tilplantes eller opdyrkes, og at der ikke må foretages ændringer i terrænet eller foretages foranstaltninger, der vil kunne ødelægge lyngvegetationen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 7. september 2023, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog formanden, Henrik Tosti, det ministerudpegede medlem Christa Jørgensen og det kommunalt udpegede medlem Hans Kristensen. Desuden deltog lodsejer Peter K. Lorenzen samt Tønder Kommune ved Line Nielsen.

Fredningsnævnets formand redegjorde under besigtigelsen for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

Peter K. Lorenzen oplyste vedrørende område A, at arealet har været bortforpagtet og dyrket økologisk. Han er ikke sikker på, hvad der er blevet dyrket. Der stod træer på arealet, da han købte det tilbage i 2009. Der var ingen lyng på daværende tidspunkt. Det er hans ønske, at arealet får lov til at henligge, som det er nu. Han har handlet i god tro. Han var ikke klar over, at arealet var fredet.

Line Nielsen oplyste vedrørende område A, at arealet har været gødet og tilsået. Det er derfor nødvendigt at afskrabe det øverste jordlag, idet lyngen ellers ikke kommer tilbage. Der bør ikke meddeles dispensation.

Peter K. Lorenzen oplyste vedrørende område B, at arealet ikke har været pløjet, som ellers anført af kommunen. Han kan acceptere at lade området henligge i sin nuværende tilstand.

Line Nielsen oplyste vedrørende område B, at man har behandlet arealet i strid med fredningsbestemmelserne, men at det bedste desuagtet vil være, at arealet blot får lov til at henligge i sin nuværende tilstand – lyngen ses allerede at være på vej tilbage. Det er således ikke nødvendigt med en dispensation fra fredningen.

Peter K. Lorenzen oplyste vedrørende område C, at træerne blev plantet i 2013. Alle de forhenværende træer væltede under orkanen i 1999. Han har sidenhen ryddet op på arealet. Der er således tale om en genplantning. Han har ikke været bekendt med fredningen. Han troede blot, at han rettede op på tingene ved at plante nye træer.

Line Nielsen oplyste, at genplantning ikke er tilladt i medfør af fredningsbestemmelserne. Lyngen skal i stedet have lov til at reetablere sig, hvilket den sagtens kan. Der bør ikke meddeles dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Det fremgår videre af stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper eller levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Det fremgår desuden af stk. 3, at medmindre betingelserne i § 65, stk. 3, er opfyldt, kan fredningsnævnet ikke meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning, hvis det ansøgte kan 1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de

dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller 2) ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Formålet med fredningen er at bevare de lyngklædte arealer og muliggøre lyngarealets udvidelse gennem dertil egnede plejeforanstaltninger.

Område B

Der er ikke grundlag for at nævnet træffer afgørelse om dette areal, da nævnet efter besigtigelsen har konstateret, at lyngen er ved at indfinde sig på området. Lodsejeren er efter det oplyste indstillet på at lade arealet henstå uden yderligere behandling.

Område A og C

Fredningsnævnet bemærker, at de to områder er blevet behandlet i strid med fredningen. Fredningsnævnet kan tiltræde, at det af de af kommunen anførte grunde, er nødvendigt at udføre de i kommunens påbud fastsatte tiltag på område A og C, således at lyngarealet kan udvides til de to områder, som forudsat i fredningen. Fredningsnævnet lægger ud over det anførte vægt på oplysningerne om, at markfirbenet kan blive negativt påvirket, hvis der blev meddelt lovliggørende dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Det forhold, at lodsejeren har været i god tro om fredningen, kan ikke føre til et andet resultat.

Da Fredningsnævnet således ikke finder grundlag for at meddele lovliggørende dispensation, skal lodsejeren reetablere arealerne som følger:

På område A skal de øverste ca. 20 cm gødnings- og frøberiget jord skrubes af, og arealet skal efter henligge urørt. Arbejdet skal være udført senest 1. februar 2024.

På område C skal alle plantede træer – med undtagelse af de ovenfor markerede 5 træer - fældes og alle stammer og grene skal fjernes fra arealet. Herefter skal arealet henligge urørt. Arbejdet skal være udført senest 1. februar 2024.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevnenes-hus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 10. september 2023

Henrik Tosti
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Peter K. Lorenzen

Tønder Kommune, lnl@toender.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, planer@msj.dk 6
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, jan@havejan.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk
Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Tønder, sydvestjylland@friluftsradet.dk